

محمد رضا مسیب زاده، مدیر کل قرآن، عترت و نماز وزارت آموزش و پرورش

سادگی، اختصار، جذابیت سه ویژگی لازم برای آثار قرآنی است

سمانه آزاد

زمینه را برای افزایش قدرت انتخاب دانش آموزان آماده ساخت و نباید تنها به چند اثر محدود راضی و خرسند بود.

۹۰۱۶ به نظر شما در آثار قرآنی که برای مخاطبان ۶ تا ۱۸ ساله (دانش آموزان) تولید شده چه کاستی‌هایی قابل مشاهده است؟

عدم شناخت کافی مخاطب توسط بعضی از تولیدکنندگان آثار، تولید آثار تکراری و موازی، بی‌اطلاعی تولیدکنندگان از ضوابط و معیارهای برنامه آموزشی کشور یا ناهمخوانی محتوای آن‌ها با کتب درسی، همچنین توجه صرف به کسب درآمد از آثار تولیدی، می‌تواند از آفات این امر باشد. ضمن اینکه انحصاری کردن تولید آثار برای یک عده خاص نیز می‌تواند موجب آفت شود.

۹۰۱۷ اداره کل قرآن و عترت سازمان آموزش و پرورش، برای تشویق دانش آموزان به مطالعه آثار قرآنی چه برنامه‌هایی دارد؟

برگزاری مسابقات قرآن، عترت و نماز در رشته‌های قرائت، حفظ، مفاهیم، اذان، احکام، انشای نماز، مداحی، نهج‌البلاغه و صحیفه سجاده از مهم‌ترین اقدامات این اداره کل در حوزه مذکور است.

برای این دوره از مسابقات ۱۲ عنوان کتاب حفظ آیات موضوعی قرآن کریم، متناسب با سنین دانش آموزان، و آیات پرکاربرد برای دانش آموزان تحت عنوان «نورباران» تهیه و تولید شده است؛ ۱۴ عنوان کتاب نیز با موضوع امام‌شناسی تحت عنوان «مصباح‌الهدی» از زندگی و سیره ائمه اطهار سلام... علیهم

۹۰۱۸ وضعیت تولیدات قرآنی برای دانش آموزان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا این منابع با ظرفیت ذهنی و زبانی دانش آموزان تناسب دارند؟

هرگونه اقدام هدفمندی که در راستای نیل به تربیت قرآنی دانش آموزان و فرهنگیان عزیز و آحاد جامعه اسلامی باشد، قطعاً مأجور درگاه حق تعالی خواهد بود. برگزاری جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد که امسال به کتاب‌های قرآنی اختصاص داده شده است، یکی از مصادیق ارزشمند نشر قرآن کریم شمرده می‌شود.

در حال حاضر ضرورت دارد، مرجع و نهادی، کار هدایت و راهبردی تولیدات قرآنی را به عهده بگیرد تا این تولیدات براساس نیازهای روز جامعه خصوصاً نیازهای آموزش و پرورش، به سمت و سوی صحیح خود هدایت شود.

همچنین برخی ضعف‌ها از جمله نبود جامعیت در آثار قرآنی و توجه بیش از حد به بعضی از موضوعات، عدم استفاده از هنر و جذابیت‌های بصری در آثار تولیدی و به روز نبودن محتوای تولید شده نیز قابل مشاهده است. ضمن اینکه توجه به فضاهای مجازی و خصوصاً فناوری اطلاعات، می‌تواند به گسترش موضوعات قرآنی در جامعه یاری برساند.

۹۰۱۹ نقطه مطلوب تولید آثار قرآنی مناسب برای دانش آموزان چیست؟

توجه به سه ویژگی سادگی، اختصار و جذابیت در تولید آثار قرآنی می‌تواند ما را به نقطه مطلوب برساند؛ ضمن اینکه توجه به نیاز مخاطب و ارزیابی مستمر و گرفتن بازخورد می‌تواند به جامعیت کار بیفزاید. در مجموع باید با تعدد آثار و تنوع آن‌ها

ترسیم نقشه راه و اعلام نیازهای واقعی جامعه دانش‌آموزی به ناشران، یک اقدام بسیار پسندیده و اثربخش است. این طرح دقیقاً همان نقش را ایفا می‌کند و موجب می‌شود مؤلفین و ناشرین در پرداختن به موضوعات و مفاهیم آموزشی، برای حفظ همسویی با برنامه درسی، سیاست‌های کلان آموزش و پرورش

را مورد توجه بیشتر و دقیق‌تر قرار دهند. باید خاطرنشان کرد که استفاده از ظرفیت مؤسسات و اتحادیه‌های مردمی می‌تواند توفیقات این امر را مضاعف نماید. دولت و آموزش و پرورش به‌عنوان سیاست‌گذار می‌توانند هدایت اصلی را به عهده بگیرند و نهادهای مردمی این کار زیبا را به ثمر برسانند.

در پایان باید عرض کنم، من به عنوان کسی که سال‌هاست در حوزه قرآن و معارف اسلامی در جامعه دانش‌آموزی انجام وظیفه می‌کنم، مطمئن هستم این جشنواره آثار پرخیز و برکتی را برای بهره‌گیری بهتر و بیشتر دانش‌آموزان و همکاران فرهنگی از تولیدات ناشران محترم خواهد داشت. امیدوارم با همت همکاران عزیزم در دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی این تلاش مقدس تداوم داشته باشد. اما فکر می‌کنم به نسبت زحمات

عزیزان، اطلاع‌رسانی مناسبی انجام نشده و مناسب‌تر است که این کار ارزشمند در وسعت بیشتری تبلیغ می‌شد تا زمینه رشد بیش از پیش از این کار فاخر فراهم می‌گردید.

اجمعین به عنوان بهترین گویای سبک زندگی اسلامی به نگارش درآمده است؛ همچنین متناسب با پایه‌های تحصیلی گوناگون کتاب‌هایی با محور و موضوع نهج‌البلاغه و صحیفه سجادیه تدوین شده است.

اطلاع‌رسانی و انجام تبلیغات مناسب در سطح مدرسه توسط مربیان و مدیران مدارس و معرفی آثار مورد نظر و نیز اهدای جوایز به برگزیدگان این مسابقات از دیگر برنامه‌های این اداره کل است.

چرا برای یکپارچگی و انسجام بخش‌های مختلف آموزش و پرورش در اجرایی شدن برنامه‌های حوزه قرآن چه سیاستی را در پیش گرفته‌اید؟

برنامه فعالیت‌های قرآنی باید براساس اسناد بالادستی تدوین و به حوزه‌های قرآنی ابلاغ شود. تمامی فعالین باید نسبت به اجرای برنامه‌ها به عنوان نقشه راه متعهد شوند و در این مسیر از نگاه بخشی به برنامه و از قشری‌نگری بپرهیزند و اعتبارات نیز متناسب با میزان عمل به مصوبات ابلاغ شده تخصیص یابد.

چرا اداره کل قرآن و عترت سازمان آموزش و پرورش منابع و کتاب‌های مورد نیاز خود را چگونه تأمین می‌کند؟ این کار با کمک گرفتن از کارشناسان و متخصصان داخل و خارج از مجموعه آموزش و پرورش و تشکیل اتاق‌های فکر و همچنین تشکیل کارگروه‌های کارشناسی و تقسیم استان‌های کشور در این کارگروه‌ها و استفاده از ظرفیت ارزشمند استان‌های کشور و خصوصاً بهره‌گیری از ظرفیت علمی حوزه‌های علمیه کشور میسر است.

چرا انتشار کتابنامه رشد از جمله اقدامات دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی است که طی آن کتاب‌های مناسب را به دانش‌آموزان معرفی می‌کنند. تا چه حد از کتابنامه استفاده می‌کنید؟

می‌توان گفت تهیه و انتشار کتابنامه رشد از اقدامات اساسی وزارت آموزش و پرورش و دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی است. این یک ضرورت است که آثار پرشمار تولید شده برای دانش‌آموزان و معلمان، توسط کارشناسان خبره تعلیم و تربیت بررسی شوند و آثاری را که با برنامه درسی دانش‌آموزان همگام هستند، معرفی کنند. اطلاع‌رسانی بیشتر در این زمینه، می‌تواند به بهره‌گیری از این کار شایسته و لازم بیش از پیش یاری برساند. همراهی هر چه بیشتر معاونت‌ها و ادارات کل برای قوام یافتن این کار پسندیده بسیار مؤثر است.

چرا نقش طرح سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی را در هدایت ناشران برای تولید آثار مناسب برای دانش‌آموزان و معلمان چگونه ارزیابی می‌کنید؟

تهیه و انتشار کتابنامه رشد از اقدامات اساسی وزارت آموزش و پرورش و دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی است. این یک ضرورت است که آثار پرشمار تولید شده برای دانش‌آموزان و معلمان، توسط کارشناسان خبره تعلیم و تربیت بررسی شوند و آثاری را که با برنامه درسی دانش‌آموزان همگام هستند، معرفی کنند

